

COBISS+

COBISS+

Izvleček

LSistem COBISS je v slovenskem prostoru poznan kar kot virtualna knjižnica Slovenije. Iz širokega nabora storitev COBISS-a je najširšemu krogu uporabnikov slovenskih knjižnic namenjena spletna aplikacija COBISS+, ki z mobilno različico mCOBISS omogoča dostop do informacij vseh knjižnic, vključenih v sistem COBISS. COBISS+ omogoča online dostop do vzajemne bibliografsko-kataložne baze podatkov, lokalnih baz podatkov knjižnic v sistemu COBISS ter drugih baz podatkov in informacijskih virov domačih ter tujih ponudnikov, dostopnih prek sistema COBISS. Uporabniku zagotavlja vpogled v zalogo iskanega, pregled izposojenega gradiva, podaljšanje roka izposoje, rezerviranje gradiva ter vrsto funkcionalnosti, zaradi katerih lahko rečemo, da je COBISS+ več kot le knjižnični katalog.

Sergej Lah

Ključne besede

iskanje informacij, knjižnice, izposoja knjig, COBISS+, Moja knjižnica, knjižnični viri, uporabnost aplikacij, uporabniška izkušnja

Keywords

searching information, libraries, borrowing books, COBISS+, My library, library sources, using applications, user experience

UDK 004.42

Abstract

COBISS is known in Slovenia as the *Virtual Library of Slovenia*. One of the many COBISS services is the web-based application COBISS+, available to the users of Slovenian libraries as a mobile version mCOBISS, which enables access to the information of all libraries included in the COBISS system. COBISS+ allows online access to a shared library catalogue database, local databases of COBISS libraries and other databases and information sources of Slovenian and foreign providers which are accessible through COBISS. The user can check the stock, see which books have been borrowed, extend the lending period, reserve a book or use a variety of other features which make COBISS+ much more than a library catalogue.

Od konca leta 2016 je slovenskim uporabnikom na voljo prenovljena oziroma nova različica spletne aplikacije COBISS+, prej poznane pod imenom COBISS/OPAC.

UVOD

Uporabnik knjižnice se slej ko prej sreča s potrebo po uporabi knjižničnega kataloga, za knjižničarje pa je uporaba tega nekaj najbolj samoumevnega. Od konca leta 2016 je slovenskim uporabnikom na voljo prenovljena oziroma nova različica spletne aplikacije COBISS+, prej poznane pod imenom COBISS/OPAC. Gre za informacijsko rešitev, ki uporabnikom v osnovi omogoča pregled gradiva vseh slovenskih knjižnic, vključenih v sistem COBISS, katerega del so od leta 2018 tudi skoraj vse šolske knjižnice. S sistemom COBISS+ je knjižnicam in končnim uporabnikom omogočen dostop do lokalnih bibliografsko-kataložnih baz podatkov posameznih slovenskih knjižnic, vzajemne (skupne) baze slovenskih knjižnic ter drugih specializiranih baz podatkov domačih in tujih proizvajalcev. V tem prispevku so podrobneje predstavljene funkcionalnosti, ki jih ponuja COBISS+.

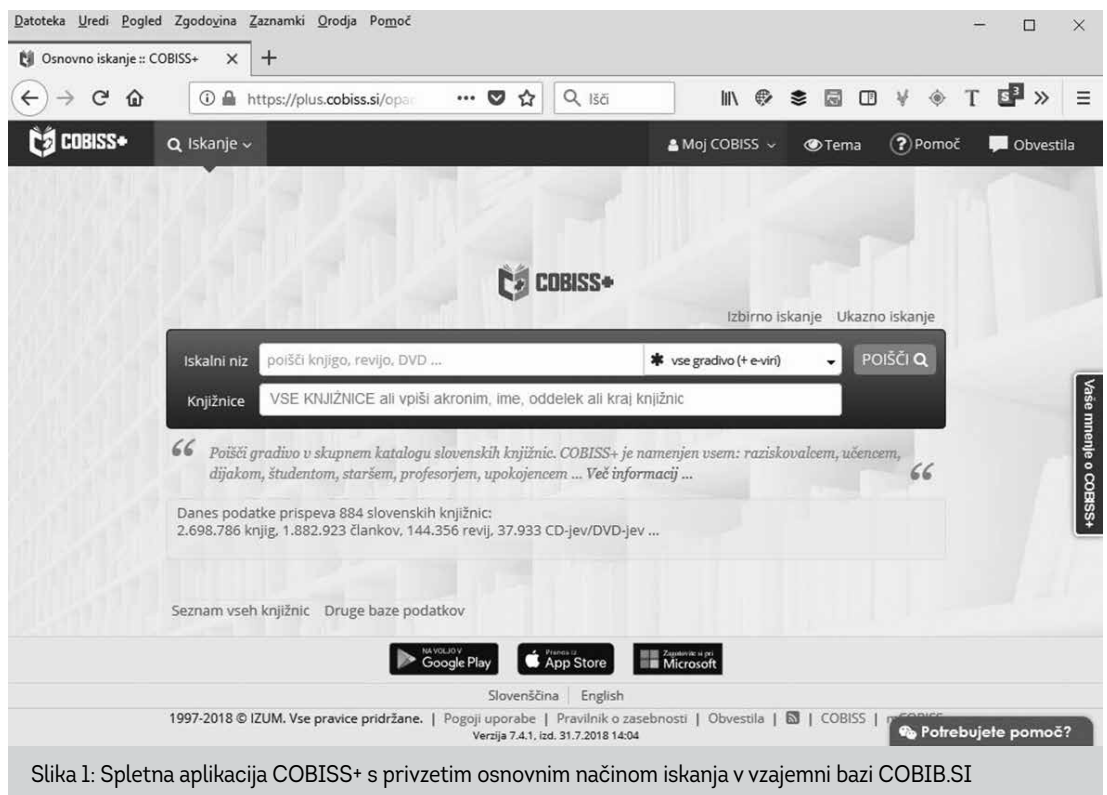
O COBISS-U

IZUM v obsegu servisov in storitev COBISS-a že od osemdesetih let prejšnjega stoletja knjižnicam in uporabnikom knjižnic ponuja

e-storitve, podprte s sodobno informacijsko in komunikacijsko tehnologijo. Kot tak je sistem COBISS v slovenskem prostoru zato poznan kar kot virtualna knjižnica Slovenije. Dejansko gre za mrežo knjižnic, povezanih v informacijski sistem z vzajemno katalogizacijo, vzajemno bibliografsko-kataložno bazo podatkov COBIB in lokalnimi bazami podatkov sodelujočih knjižnic, bazo podatkov o knjižnicah COLIB, normativno bazo podatkov CONOR ter s številnimi drugimi funkcijami. **V sistem COBISS je bilo do 31. 7. 2018 vključenih 1203 knjižnic, od tega 889 slovenskih.** Celotna mreža knjižničnih informacijskih sistemov, ki jo je v preteklih letih vzpostavil IZUM, je predstavljena na spletnih straneh <http://www.cobiss.net>.

COBISS+, NOVI COBISS/OPAC

COBISS+ je spletna aplikacija iz širokega nabora COBISS-ovih storitev, namenjena najširšemu krogu uporabnikov. Omogoča dostop do informacij vseh slovenskih knjižnic, vključenih v sistem COBISS. Prvi koraki na tem področju so bili narejeni s programom za iskanje v lokalnih bazah podatkov in katalogih COBISS, imenovanim »KNJIGE«, ki so ga slo-

Slika 1: Spletna aplikacija COBISS+ s privzetim osnovnim načinom iskanja v vzajemni bazi COBIB.SI

Najnovjša različica COBISS-kataloga slovenskih knjižnic v obliki spletne aplikacije COBISS+ je rezultat sodelovanja med raziskovalci, knjižničarji, splošnimi uporabniki in drugimi.

venske knjižnice uporabljale od leta 1987, pet let pozneje, leta 1992, pa je bila na voljo prva mrežna različica COBISS/OPAC za VT-terminalske. Sledila je izdelava aplikacije za grafična okolja Windows na osebnih računalnikih. Prva spletna različica COBISS/OPAC, predhodnica današnjega COBISS+, je bila uporabnikom na voljo leta 1997. Programska oprema COBISS/OPAC, oziroma današnji COBISS+, je tako v uporabi že več kot dvajset let. Prav toliko časa se tudi razvija in posodablja.

Najnovjša različica COBISS-kataloga slovenskih knjižnic v obliki spletne aplikacije COBISS+ je rezultat sodelovanja med raziskovalci, knjižničarji, splošnimi uporabniki in drugimi, ki so ga z uporabniškimi zahtevami soustvarjali in so zaslužni za to, da je rešitev zgrajena tudi po njihovi meri. Načrtovalci in razvijalci so poskrbeli za to, da je COBISS+ narejen v skladu z najsodobnejšimi tehnološkimi smernicami in da omogoča dostop do informacij, ki jih uporabniki želijo ali potrebujejo. Mobilnim uporabnikom je hkrati na voljo različica mCOBISS, prirejena posebej za mobilne telefone in tablične računalnike.

COBISS+ uporabniku omogoča:

- vpogled v zalogo iskanega gradiva (število izvodov) in dostopnost iskanega gradiva (prosto, izposojeno, rezervirano) v kateri koli slovenski knjižnici, vključeni v sistem COBISS;
- pregled izposojenega gradiva, podaljšanje roka izposoje in rezerviranje gradiva;
- medknjižnično izposajo gradiva;
- dostop do dela tistih virov, ki so dostopni le ali tudi na svetovnem spletu;
- prenos izbranih bibliografskih zapisov na uporabnikov računalnik.

COBISS+ je namenjen vsakomur, ki išče relevantne informacije ali gradivo, ki je na voljo v slovenskih knjižnicah, tudi če gre za elektronsko gradivo. Spekter uporabnikov, ki jim je programska oprema namenjena, je precej širok: od knjižničarja, ki ga uporablja kot poklicno orodje, osnovnošolca, ki poizveduje po literaturi za domače branje, do raziskovalca, ki z uporabo logičnih operatorjev v naprednem iskanju poizveduje po strokovnih znanstvenih člankih.

COBISS+ knjižnicam in uporabnikom knjižnic omogoča spletni dostop do naslednjih baz podatkov:

- vzajemne bibliografsko-kataložne baze podatkov COBIB.SI – skupni katalog slovenskih knjižnic, ki sodelujejo v sistemu COBISS.SI;
- lokalne baze podatkov – kataloga posameznih knjižnic v sistemu COBISS.SI;
- drugih baz podatkov v sistemu COBISS.SI – specializirane baze podatkov, ki so del sistema COBISS.SI;
- drugih informacijskih virov – sem štejemo tuje in domače specializirane baze podatkov, dostopne prek sistema COBISS.

Ob dostopu do navedenih baz podatkov in informacijskih virov prinaša COBISS+ številne nove funkcionalnosti, ki bodo uporabnikom v pomoč pri iskanju informacij in gradiva za raziskovalno, šolsko, obšolsko in splošno uporabo.

Najaktualnejše nove funkcionalnosti, ki so predstavljene v nadaljevanju:

- sodobni grafični vmesnik, prilagojen tudi za mobilne naprave in naprave z zaslonom na dotik;
- podpora osebnim nastavitvam vmesnika ter trajno shranjevanje na osnovi profila Moj COBISS;
- možnost prijave z različnimi prijavnimi identitetami: prek računa Moja knjižnica ali prek računov Google, Facebook, Arnes AAI ter poljubnega e-poštnega naslova;
- podpora enotni prijavi uporabnika prek federacij COBISS AAI in Arnes AAI;
- možnost iskanja po več knjižnicah oziroma katalogih hkrati;
- pomoč pri iskanju s funkcijo samodokonanjanja in lematizacijo iskalnih izrazov;
- fasetno omejevanje, s katerim lahko pri iskanju omejimo nabor prikazanih zadetkov;
- pregled vključenosti serijskih publikacij v tuje baze podatkov;
- prikaz naslovnice knjig v rezultatih iskanja.

Glede na funkcionalnosti, ki jih ponuja, lahko rečemo, da je COBISS+ več kot le knjižnični katalog. Treba pa je opozoriti, da so vse funkcionalnosti uporabnikom na voljo skladno s poslovanjem in možnostmi, ki jih svojim uporabnikom omogočajo posamezne knjižnice.

DOSTOP DO COBISS+

Do COBISS+ dostopamo s pomočjo katerega koli znanega spletnega brskalnika, najpreprosteje prek spletnega portala COBISS.SI na naslovu <http://www.cobiss.si>. S pomočjo obrazca za vnos iskalnih zahtev lahko z vnosom iskalnih pojmov izvedemo osnovno iskanje, kot prikazuje slika (Slika 2). S klikom na obrazec COBISS+ pa dostopamo do vseh preostalih načinov iskanja in funkcionalnosti COBISS+.

Neposreden dostop do COBISS+ je mogoč prek spletne povezave <https://plus.cobiss.si> oziroma <https://opac.si.cobiss.net/opac7/bib/search>.

PRIJAVA IN PROFIL MOJ COBISS

COBISS+ je mogoče uporabljati brez kakršne koli registracije in prijave, kar pa je potrebno,

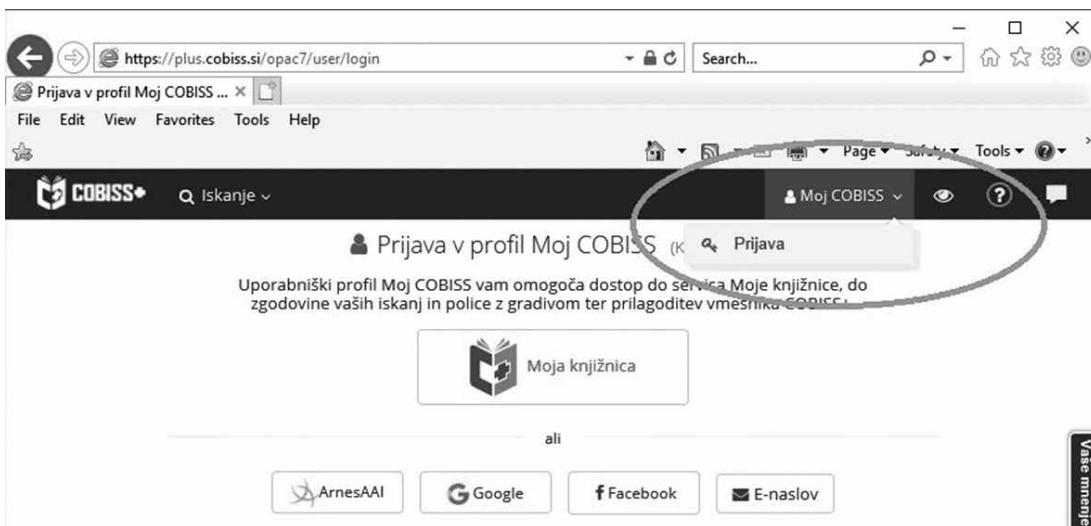
če uporabnik želi dostopati do razširjenega nabora možnosti, ki jih ponuja COBISS+. Prijava uporabniku omogoča kreiranje in uporabo profila **Moj COBISS** in s tem prilagajanje uporabniškega vmesnika ter odzivnosti spletne aplikacije skladno z njegovimi potrebami in željami. Prijava omogoča še nabor dodatnih funkcionalnosti, shranjevanje iskanj za kasnejšo ponovno uporabo, uporabo servisa **Moje knjižnice** in povezovanje različnih računov servisa **Moje knjižnice**, dodajanje zapisov na **Mojo polico** in avtoriziran dostop do podatkovnih baz tujih ponudnikov.

Možni načini prijave v profil Moj COBISS:

- COBISS AAI – prijava na osnovi servisa *Moje knjižnice* (uporabniško ime in geslo uporabnik prejme v knjižnici);

Slika 2: Osnovno iskanje v COBISS+ lahko izvedemo kar na portalu <https://www.cobiss.si> ali pa s klikom na povezavo <https://plus.cobiss.si> nadaljujemo na stran spletne aplikacije COBISS+.

Slika 3: V COBISS+ se je mogoče prijaviti na več načinov. Prijava omogoča dostop do razširjenega nabora funkcionalnosti COBISS+.

Slika 4: Nastavitve profila Moj COBISS omogočajo prilagajanje spletne aplikacije COBISS+ po meri uporabnika.

- ArnesAAI – prijava, primerna za študente, učence in učitelje institucij, vključene v sistem upravljanja identitet ArnesAAI;
- z uporabniškim računom Google ali Facebook ali poljubnim e-naslovom uporabnika.

Nastavitve profila Moj COBISS:

Nastavitve profila omogočajo prilagajanje uporabniškega vmesnika COBISS+. Nastavimo lahko:

- privzeti način iskanja – izbirati je mogoče med osnovnim, izbirnim in ukaznim iskanjem;
- privzete knjižnice pri iskanju – nastaviti je mogoče enega ali več katalogov različnih knjižnic;
- relevantnost rezultatov iskanja – omogoča prikaz rezultatov skladno z osebnimi preferencami uporabnika;
- napredne možnosti – omogočajo nastavitve nekaterih dodatnih funkcionalnosti, ki se uporabljajo pri iskanju, kot so prikazi rezultatov v različnih formatih in izvoz v formatu RIS ali preglednica Excel;
- pozicijo fasetnega menija (levi ali desni stolpec) in privzeto število prikazanih zadetkov na stran.

Moje knjižnice

Servis *Moje knjižnice* uporabniku omogoča vpogled v izposojeno, rezervirano in drugo gradivo, zgodovino izposoj, medknjižnično izposajo, dolgove in omejitve v knjižnici, e-obveščanje in druge storitve, ki jih knjižnica ponuja svojim uporabnikom. Uporabnik lahko v profil oziroma v *Moje knjižnice* doda več knjižnic, katerih član je, in tako upravlja svoje izposoje in naročila prek enega profila COBISS.

S klikom na zeleno knjižnico ali na zeleno številko članske izkaznice pridemo na stran s po-

Knjižnica	Št. člana	Skrajšana oznaka	Izposojenih	Rezerviranih	Drugih	E-knjig	Odstrani
Mariborska knjižnica	115933	SIKMB Sergej	16	1	0	0	✖ Odstrani
Univerzitetna knjižnica Maribor	4096	UKM SERGEJ	0	0	0	0	✖ Odstrani
Institut informacijskih znanosti, Maribor	98	IZUM Sergej	18	0	0	0	✖ Odstrani

Slika 5: Uporabnik lahko prek enega profila COBISS+ upravlja svoje izposoje in naročila v več knjižnicah.

Vrniti do	Naslov	Drugi podatki	Izposojeno
01.02.2019	Kadetnica	Pograjc, Bojan; Brodnik, Ana; Simonovič Bakoš, Nataša IN: 120130038	01.02.2018
01.02.2019	Govori za vse priložnosti in na kratko o retoriki : priročnik za učinkovito in moderno govorništvo; Reden gut und richtig halten	Bole-Vrabec, Alenka; Ilich, Bojan IN: 120000349	01.02.2018
01.02.2019	Nova kultura poslovnega komuniciranja : poslovni bonton; Nova kultura poslovnog komuniciranja	Osredežki, Eduard; Stersoglavac, Đurđa IN: 199900076	01.02.2018

Prikazano [1 - 3] od 3

Slika 6: Čas za izposojeno gradivo v izbrani knjižnici lahko podaljšamo in preverimo status rezervacij.

datki o izposojenem gradivu. Nad seznamom je menijska vrstica, kjer lahko preklapljam med različnimi knjižnicami, ki smo jih dodali, uporabimo povezavo do domače spletne strani, prikličemo delovni čas ali naslov, telefonsko številko in e-naslov izbrane knjižnice.

Moja polica

Med možnostmi, ki jih omogoča profil Moj COBISS, je tudi shranjevanje posameznih zapisov izvedenih iskanj.

Tako hranjene zapise je mogoče kadar koli pregledati z uporabo možnosti **Moja polica** med preostalimi možnostmi profila. Shranjene zapise o gradivu lahko nadalje upravljamo, tj., pošljamo po e-pošti, tiskamo, izvozimo v format RIS ali Excelovo preglednico ...

Moja iskanja

Profil Moj COBISS ponuja tudi možnost shranjevanja izvedenih iskanj v COBISS+ (Slika 8). Shranjene iskalne zahteve so dostopne med možnostmi profila kot **Moja iskanja**. V

Datum	Naslov
07.08.2018	Zagotavljanje varnosti z identifikacije : magistrsko delo
07.08.2018	Personal media and everyday life : a networked lifeworld
07.08.2018	Networked : the new social operating system

Prikazano [1 - 3] od 3

Slika 7: Najdene zapise iskanega gradiva lahko shranimo na Moja polico. To storimo tako, da v seznamu rezultatov iskanj označimo zelene zapise, nato pa kliknemo gumb »Na polico«.

seznamu shranjenih iskanj se prikažejo podatki o datumu izvedbe iskanja, iskalni zahtevi in bazi podatkov, po kateri je bilo iskanje izvedeno. S klikom na iskalno zahtevo se ta ponovno izvede. S klikom na rdeči gumb, kot prikazuje Slika 8, se iskalna zahteva izbriše iz seznama shranjenih iskanj.

ISKANJE

Kot je bilo predstavljeno že na začetku, je s COBISS+ mogoče izvajati iskanja v vzajemni bibliografsko-kataložni bazi podatkov COBIB.SI, lokalnih in večini drugih baz podatkov, dostopnih prek sistema COBISS. Iskanje je omejeno pri nekaterih tujih bazah podatkov, kjer je treba spoštovati licenčne dogovore s ponudniki, takrat je potrebna avtorizirana prijava uporabnika.

Vzajemna bibliografsko-kataložna baza podatkov COBIB.SI

Vzajemna bibliografsko-kataložna baza podatkov COBIB.SI je rezultat online vzajemne katalogizacije slovenskih knjižnic, vključenih v sistem COBISS. Vsebuje približno 5 milijonov bibliografskih zapisov o knjižnem (npr. monografske publikacije, serijske publikacije, članki) in neknjižnem gradivu (npr. CD-ji, DVD-ji).

Omogoča dostop do (dela) knjižničnega gradiva v elektronski obliki. Vsebuje tudi podatke o tem, v kateri knjižnici je posamezno gradivo, kar ji daje lastnost vzajemnega kataloga.

Iskanje po vzajemni bibliografsko-kataložni bazi podatkov je privzeti način iskanja v COBISS+. Če v iskalnem obrazcu v okencu za vnos knjižnice ni posebej izbrane nobene knjižnice, se iskanje nanaša na katalog vseh knjižnic, vključenih v sistem COBISS, oziroma vzajemni katalog COBIB.SI (Slika 1).

Lokalne baze podatkov

Po vzajemni bazi podatkov COBIB.SI iščemo predvsem takrat, ko nas zanima, v katerih knjižnicah je iskano gradivo. Iskanje je mogoče nadaljevati v lokalni bazi podatkov izbrane knjižnice in tako pridobiti podatke o dostopnosti iskanega gradiva (prosto, izposojeno, rezervirano).

Za iskanje v bazah oziroma lokalnih katalogih posameznih knjižnic je v okencu iskalnega obrazca iz spustnega seznama treba izbrati katalog zelene knjižnice, kot je prikazano na sliki.

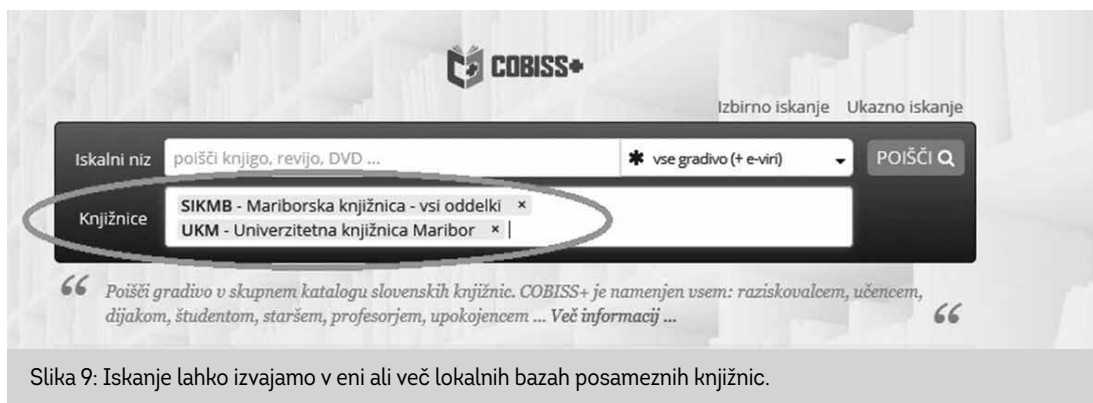
Knjižnica se lahko določi tudi z vpisom njenega akronima, imena, oddelka ali kraja. Izbrati je mogoče več knjižnic in tako izvajati iskanja po več katalogih hkrati.

COBIB.SI je rezultat online vzajemne katalogizacije slovenskih knjižnic, vključenih v sistem COBISS.

The screenshot shows the COBISS+ search interface. At the top, there are search filters for 'Osnovno iskanje' and 'Ukazno iskanje'. Below these are input fields for 'Avtor', 'Naslov', 'Ključne besede', and 'vse gradivo (+ e-viri)'. A search button is visible. Below the search filters, there is a section for 'Moj COBISS: Lah...' with a sub-section 'Označeno v seznamu' containing a red 'X' icon and a button 'Odstrani označeno'. Below this is a table with columns 'Datum' and 'Iskalna zahteva'. The table contains three rows of search requests. At the bottom, there are checkboxes for 'SIKMB: prosto - na dom' and 'UKM: prosto - na dom'.

	Datum	Iskalna zahteva
☐	07.08.2018	družbeni mediji
☒	07.08.2018	mehkužci
☐	30.07.2018	Ingolič

Slika 8: Iskalno zahtevo s klikom na gumb Shrani iskanje nad seznamom rezultatov iskanja shranimo v profil Moj COBISS in jo kadar koli ponovno uporabimo.

Slika 9: Iskanje lahko izvajamo v eni ali več lokalnih bazah posameznih knjižnic.

Osnovno, izbirno in ukazno iskanje

Osnovno iskanje je namenjeno splošnemu poizvedovanju (Slika 9). Za natančnejše iskanje sta na voljo izbirno in ukazno iskanje, ki z natančnejšim oblikovanjem iskalne zahteve omogočata že bolj omejen in relevanten seznam iskalnih rezultatov. **Izbirno iskanje** omogoča kombiniranje izbranih iskalnih polj z logičnimi operatorji (Slika 10). V primeru uporabe **Ukaznega iskanja** pa lahko uporabnik sam oblikuje iskalno zahtevo v pravilni iskalni sintaksi, pri čemer je treba poznati strukturo bibliografskih zapisov.

Vrste gradiva, po katerih je mogoče izvajati iskanja s COBISS+, so: monografske publikacije, serijske publikacije, članki, zvočni posnetki, video posnetki, filmi, kartografsko gradivo, notno gradivo, slikovno gradivo, igrače – predmeti, računalniški zapisi, izvedena dela. Gradivo je lahko v tiskani ali elektronski obliki. Zapisi lahko vsebujejo tudi povezave do celotnih besedil.

Privzeti način iskanja lahko nastavi uporabnik v profilu Moj COBISS (Slika 4).

Omejevanje iskalnih zahtev

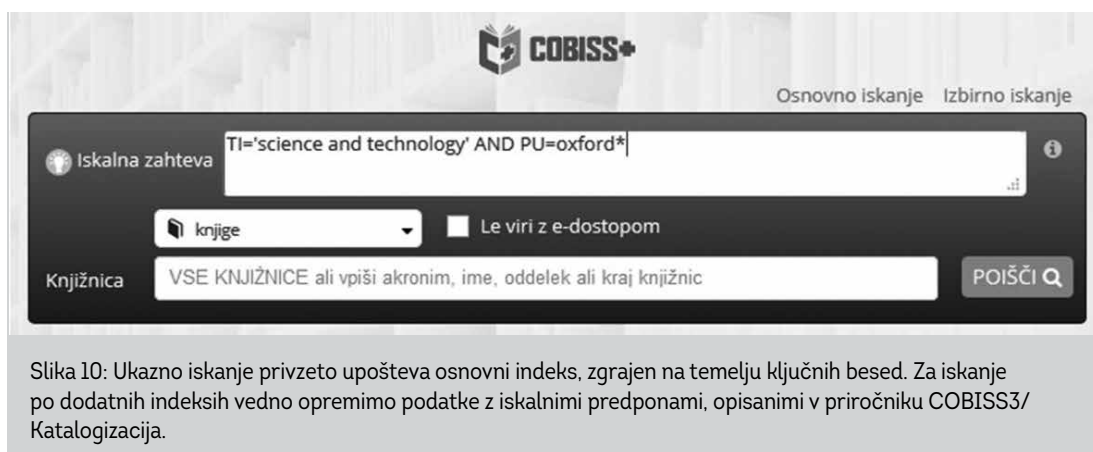
Pri izvajanju iskalnih operacij se lahko iskalne zahteve omejijo glede na izbrani način iskanja, in sicer glede na vrsto gradiva, jezik in e-dostop. Privzeta omejitev v vseh načinih iskanja je »vse gradivo (+ e-viri)«.

V osnovnem načinu ni mogoče omejiti iskanja glede na jezik, kar lahko izvedemo z izbirnim ali ukaznim načinom iskanja. Prikaz iskalnih rezultatov lahko po izvedenem iskanju omejimo s fasetnim omejevanjem, opisanim v nadaljevanju.

Fasetna navigacija

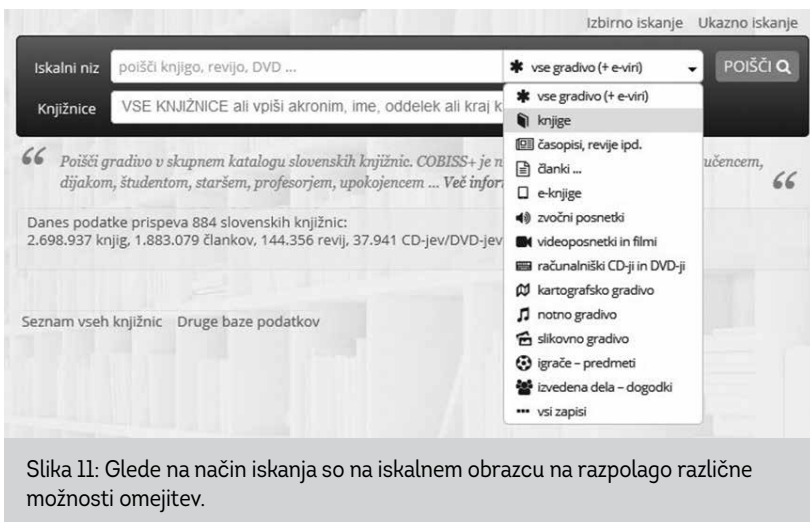
Možnosti fasetnega omejevanja se pojavijo v meniju, ki se po izvedenem iskanju prikaže na levi strani izpisanih rezultatov iskanja.

Fasetni meni je sestavljen iz posameznih faset, ki ponujajo klasifikacijo zapisov izvedenega

Slika 10: Ukazno iskanje privzeto upošteva osnovni indeks, zgrajen na temelju ključnih besed. Za iskanje po dodatnih indeksih vedno opremimo podatke z iskalnimi predponami, opisanimi v priročniku COBISS3/ Katalogizacija.

Slika 11: Glede na način iskanja so na iskalnem obrazcu na razpolago različne možnosti omejitev.

iskanja. Z izbiro posameznih faset je tako mogoče dodatno in zelo natančno omejiti izpis rezultatov iskanja.

V fasetnem meniju se v oklepaju izpiše število rezultatov zadnjega iskanja za posamezno vrednost fasete. S klikom na posamezno vrednost fasete (npr. *tiskana knjiga* pri faseti *vrsta gradiva*) iskalno zahtevo dopolnimo z omejit-

vijo na izbrano vrednost fasete. Z nadaljnjimi izbirami vrednosti faset dodatno omejimo iskanja (npr. *priročnik* iz fasete *vrsta vsebine*). Obstoječo izbiro vrednosti fasete lahko s klikom na modri križec tudi izključimo in tako izklopimo fasetno omejitev.

Med novostmi, ki jih prinaša COBISS+, velja omeniti še lematizacijo iskalnega pojma, s čimer samodejno razširimo iskalni izraz tudi na pregibne oblike korena vnesenih besed, ki jih vključuje Amebisov lematizator, samodokončanje iskalnih zahtev (Slika 14) in pregled vključenosti serijskih publikacij v tuje baze podatkov (Slika 15).

Funkcionalnost samodokončanja iskalne zahteve (autocomplete) je omogočena v vseh osnovnih načinih iskanja ne glede na bazo podatkov ali informacijski vir.

COBISS+ POMOČ IN SPLETNO UČENJE

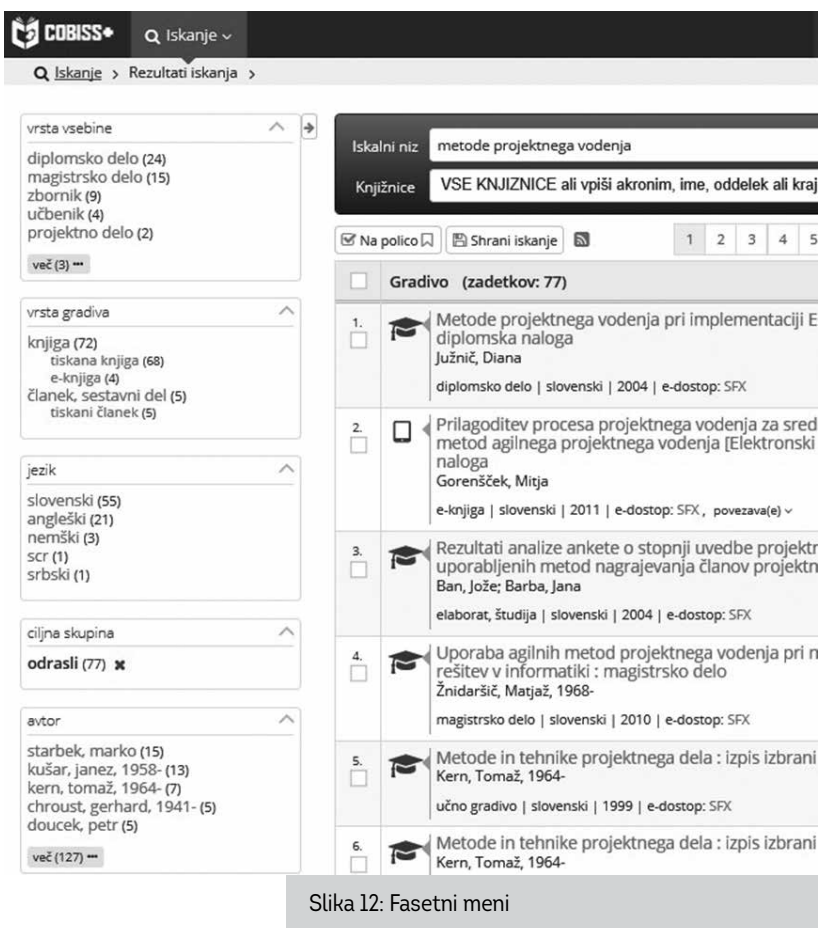
V pomoč na poti podrobnega spoznavanja možnosti in uporabe COBISS+ so uporabnikom na voljo navodila v obliki Pomoči kot sestavnega dela spletne aplikacije COBISS+.

Za bolj poglobljeno spoznavanje COBISS+ pa je vsem uporabnikom, 24 ur na dan, vsak dan v tednu, na voljo brezplačno spletno učenje za COBISS+. Spletno učenje je dostopno prek IZUMovega portala Izobraževanje na naslovu <https://izobrazevanje.izum.si/> oziroma neposredno prek povezave <http://etecaj.izum.si/>.

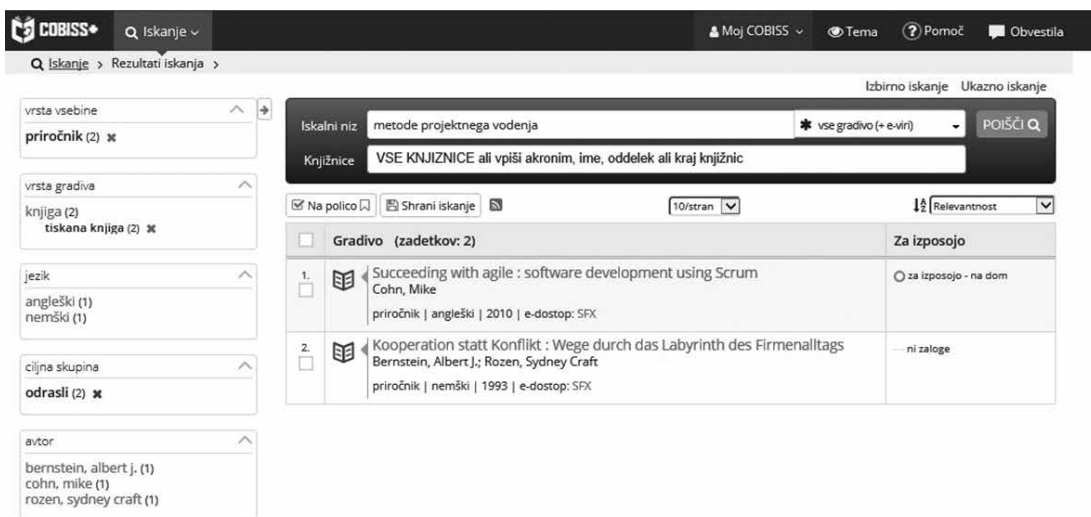
SKLEP

COBISS+ je sodobna spletna aplikacija in edina tovrstna rešitev pri nas, s pomočjo katere uporabniki na enostaven način dostopajo do katalogov tako rekoč vseh slovenskih javnih knjižnic, baz tujih ponudnikov in nekaterih drugih specialnih informacijskih virov.

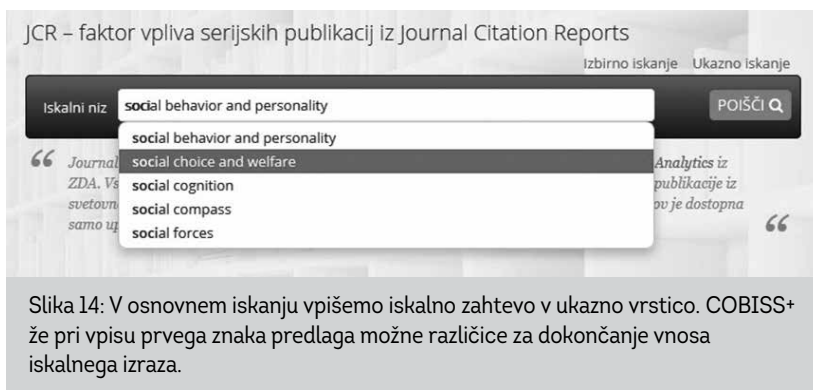
Sistem COBISS se je z leti, tako doma kot v tujini, uveljavil kot informacijski sistem, temelječ na organizacijski in informacijski povezavi knjižnic v nacionalni informacijski sistem z vzajemno katalogizacijo, vzajemno bibliografsko-kataložno bazo in lokalnimi bazami

Slika 12: Fasetni meni

Slika 13: Glede na izbrane fasete je tako mogoče zagotoviti izpis specifičnih rezultatov iskanja, glede na vrsto vsebine, gradiva, jezik, ciljne skupine, avtorja, leto izdaje, predmet, knjižnico in oddelek knjižnice.

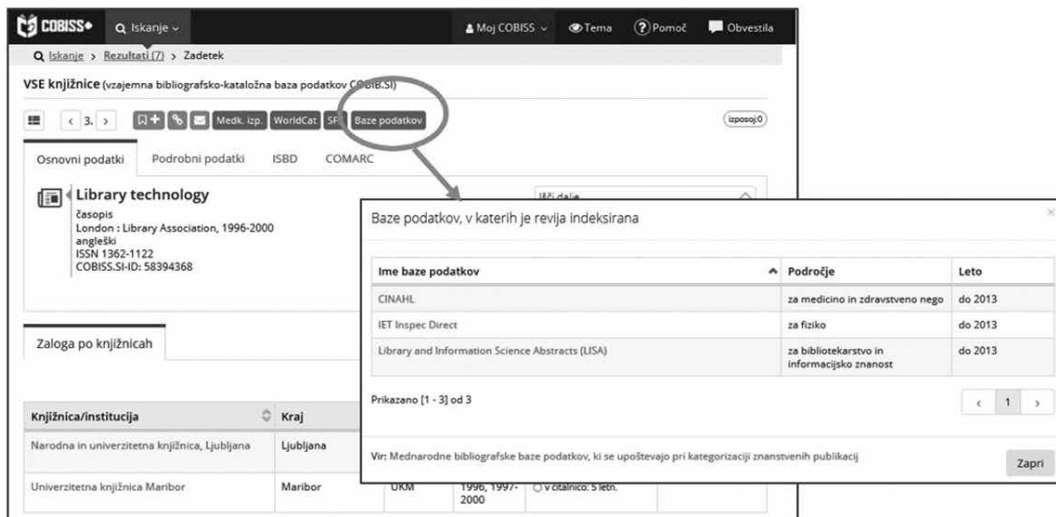

Slika 14: V osnovnem iskanju vpišemo iskalno zahtevo v ukazno vrstico. COBISS+ že pri vpisu prvega znaka predlaga možne različice za dokončanje vnosa iskalnega izraza.

uporaba servisa Moja knjižnica in mobilne aplikacije mCOBISS. Navedeno končnim uporabnikom omogoča pregled stanja izposoje gradiva, pregled in obveščanje o rokih poteka izposoje, podaljšanje, rezervacije in naročanje gradiva ter druge storitve, dostopne od koder koli in kadar koli, zaradi katerih lahko rečemo, da je COBISS+ več kot le knjižnični katalog.

sodelujočih knjižnic ter številnimi drugimi funkcijami. S članstvom v knjižnici, vključeni v sistem COBISS, je uporabniku omogočena

Z vključitvijo šolskih knjižnic v sistem COBISS sta njihovim uporabnikom že na samem začetku izobraževanja dana možnost pregleda baze podatkov domače knjižnice z vsemi funkcionalnostmi izposoje (izposoja, rezer-

Slika 15: COBISS+ prinaša tudi dostop do informacije o bazah podatkov, v katerih je indeksirana iskana serijska publikacija.

vacija, podaljšanje) ter dostop do informacij o razpoložljivosti iskanega in drugega gradiva v preostalih knjižnicah, vključenih v sistem COBISS. Uporabniki vseh generacij se tako z uporabo COBISS+ postopoma seznanjajo

s sistemom COBISS kot enim od ključnih nacionalnih informacijskih virov in orodij, ki ga bodo uporabljali pri iskanju literature in informacij tako v obdobju šolanja kot tudi kasnejšega izobraževanja in dela. ●

The screenshot shows a web browser window with the URL etecaj.izum.si. The page title is "Spletno učenje IZUM". On the left, there is a "MAIN MENU" with "Novice spletnega mesta", a "NAVIGATION" section with "Home", "Site pages", and "Courses", and an "ACTIVITIES" section with "Forums". The main content area is titled "Available courses" and features a section for "Spletno učenje COBISS+" with a user icon. The text below this section reads: "Dostop do vsebinskih poglavij Spletnega učenja COBISS+, ki se sproti dopolnjuje/ažurira, ima vsakdo kadarkoli, torej ni potrebna prijava preko Portala Izobraževanje. V spletnem učenju so dodani tudi "Kvizzi", za uporabo katerih si mora uporabnik zgolj kreirati uporabniški račun v okviru Moodle-a. Zadnje poglavje "Potrebujete pomoč?" daje napotke za pomoč in dodatne informacije (help desk).". Below this is another section titled "Uporaba baz podatkov servisa EBSCOhost (EIFL Direct)" with the text: "Tečaj je praktično naravnana na uporabo baz podatkov s celotnimi besedili servisa EBSCOhost (EIFL Direct), ki so uporabnikom dostopne na osnovi konzorcijske pogodbe.".

Slika 16: Spletno učenje COBISS+ na portalu <https://etecaj.izum.si>

Viri

Bračko, D. Vehovec, R. (2017). Zahteve uporabnikov in tehnološki napredek kot katalizatorja razvoja COBISS+. Maribor, IZUM.

Muhvič, R. (2018). S COBISS-om v prihodnost. Maribor: Blog COBISS. Pridobljeno 10. 8. 2018 s spletne strani: <http://blog.cobiss.si/2018/01/31/s-cobiss-om-v-prihodnost/>.

Pomoč COBISS+. Maribor: IZUM. Pridobljeno 10. 8. 2018 s spletne strani <https://plus.si.cobiss.net/opac7/help>.

Spletno učenje COBISS+, Maribor: IZUM. Pridobljeno 10. 8. 2018 s spletne strani <http://etecaj.izum.si/>.

MAG. SERGEJ LAH, IZUM

Naslov: Prešernova ulica 17, 2000 Maribor

E-pošta: sergej.lah@izum.si